

Morena

Langue francoprovençale, variante de Sarre

Eun Val d'Outa n'ayé an petchouda colleunna guéa é jenereuza, sercllaye pe de gran montagne. La queriaon Morena.

I commensemèn d'eun iveur bién deur, seutta sé se beutte a magon-é a coza de la nèi que l'ayé toppou se prou é sa poueunte l'iyé renquepimì qu'an rotse totta degarnia. Morena plaouae sensa remechón.

Eun dzoo que lo solèi briillae pi foo que la coutuma, Scintille, eun petchoù lèizaa ajitoù, l'é chourtì de la demì crouéze de la gneu de cocco abandoun-aye d'eun mèinó, que lèi servissae comme chouta.

Scintille l'éye bién queriaou é lamae cougnitre lo mondo estraordinéyo que l'ayé atoo de llu.

To d'eun cou l'a senti caaqueun plaoué. Eun gran vitesse s'è tramoù i sondzón de la colleunna.
- N'ario renque faata de tchéca d'énerjie, sanllotta Morena, an min-a de solèi é caaque gotte d'éve pe pamé être dézolaye é reprende mon aspé radieu!

- Tranqueliza-té ! Vou t'édjé, promé lo petchoù lèizaa, Meussieu Lécurveuil é Madama Lasouris son de farmasièn bién cougnù, bon a débroillé tcheu le problème que lèi vignon pozó.
É partèi to de chouitte tchertché Clic, lo jéàn, amì di béetche, que vequissae apèe di torrón Arc-En-Ciel pe lèi demandé de lo accompagné pe seutta aventeua.

- Clic !!! Clic !!! La colleunna l'é maladda. Faa lèi édjà, avoué no l'é affabla.
- Tranquillo, lèizaa ! Vou t'édjé, mé l'é caaze néet, eun clèrie ren. Attendèn demàn, lèi repón lo jéàn avouè gran flemma.
-Na, na, ara dechouitte! Sauvage, l'ailla vèi tot é saa tot. Ommo dépatsa-tè. Choui-mè !
Clic se beutte eun cammeun to toodzèn attendèn que Scintille lambe ver lo nit de l'ailla.

- Sauvage !!! Sauvage !!! La colleunna l'é maladda. Pouteu me mootré lo tsemeun pe troué Meussieu Lécurveuil é Madamma Lasouris ?
- L'é teup. Reuscade de vo péedre pe lo booque, lèi repón l'aoujé. Chouissade si sentché de bèrio louizén que vo pourte a la borna de Museau Blanc, lo rèinaa, é demandade-lèi an man.

-Museau Blanc !!! Museau Blanc !!! La colleunna l'é maladda. No faa troé eun remédjo. Aidja-nó !
- L'é néet, eun vèi ren, mezatte a vouése aata lo rèinaa.
- Allé, l'é urjàn ! Morena no éberdze é no protèdze. No faa lèi édjé.

- Criyo-poue, repón Museau Blanc, chouissade lo retroemèn de ma vouése. Vo faa traversé eun pon pendù su an cascada. I fon vo trouàde-poue lo tsemeun di Boo majique. Attenchón, chouiade lo sentché marcoù pe lo cartel di bolé rodzo!

Arrevó a la cascada Scintille la reuscoù de tchéere pe l'éve. Lo pon l'éve pamé. An colatta de nèi l'ayé portou-lo ià.

- La lèi fariyo jamé. Morena pouréi jamé vouaèi !
Criyae prèi di dézespouer.

- Tchéca de calma lèizaa ! Dit Clic eun totta tranquillitoù. Dze sée eun jèàn. Beutto meun pià dret d'eun coté é séeete gootse de l'aatro de l'éponda di torràn. Paf ! Allé, pouya si me-z-épaale.

Le dou-z-amì reprègnon leue tsemeun, traverson lo booque é... queunta surprèiza! I mentèn di booque appersèison eun petchoù méetcho de booque de totte coleue. L'é la farmasie de Meussieu Lécureuil é Madama Lasouris.

Le-z-esper appreston eun sirop de-z-ambocalle é de fréeque, de bombón i-z-immortelle é de la Taupirine, eun douse llachà i gou de chocolà blan.

Scintille é Clic porton to de chuitte a Morena lo remédjo miraculeu. La colleunna gariotte sirop é bombón, savoure la llasse é retrouve son bon umeue é son dousse sourie.

I pià de Morena, le-z-abitàn di veladzo l'anpoue baati eun courti de galepie, pèi la colleunna l'é pamé sensa de bague dousse pe passé l'iveue.

Apèe de sée booque de gourmandize son crèissì de grou-z-abro pe éberdjé totte le béetche que l'ayàn édja-lei.

Tcheu le-z-itsaatèn le touriste parton eun promén-ada pe tchertché lo courti di dousse, mé... faa être pi que jantillo é jénéreu pe lo troué.